

PERMANENT

//

TEMPORÄR

Tid som designmedel och klostret som pionjäraktör för plats i omvandling.

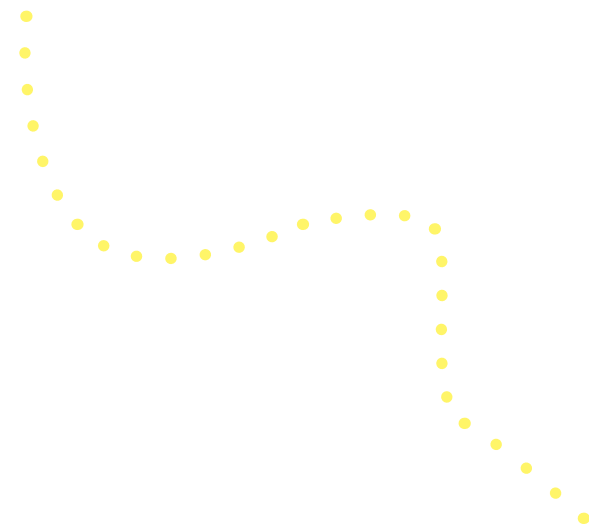

ACEX06
RITSALSSTUDIO 4
ÅRSKURS 3
HANDLEDARE

UPPGIFT

KANDIDATARBETE
ALTERNATIVA BOSTADSTYPOLOGIER
VT-26
BENJAMIN GILLNER
JOAQUIM TARRASÓ

Välja en tomt i Gamlestadens SKF-
område norr eller söder om Sävåån,
samt formulera ett program som inne-
fattar alternativa bostadstypologier.

INNEHÅLL

SYNTESEN

S. 3-9

ANALYSEN

S. 10-14

TESEN

S. 15-16

ORA ET LABORA

MED TIDEN SOM DESIGNMEDEL

Ett kloster i Gamlestadens postindustriella mellanrum.

Vy - KLOSTERTORGET

Uppgiftens gränser

Utvald tomt

Gamlestaden
Kartplan 1:10.000

HAR VI TID ATT BYGGA FÖR FRAMTIDEN?

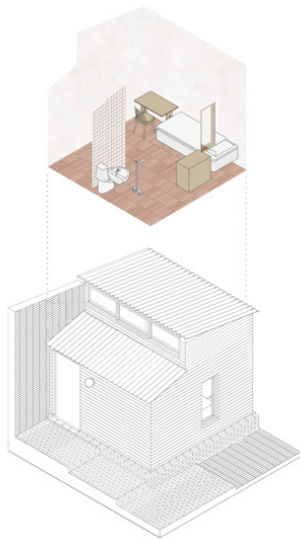
Med tiden som designmedel organiseras klostret i lager av olika grad av beständighet.

Tegelstrukturerna utgör långsamma och beständiga ramar som kan förändras över tid genom nya kopplingar, uppdelningar och användningar över generationer, medan lättare konstruktioner i trä och plast för klostrets mer specifika och privata funktioner tillåts förändras, flyttas och försvinna vartefter byggnaden byter funktion.

Fasadutsnitt
Tegelmur

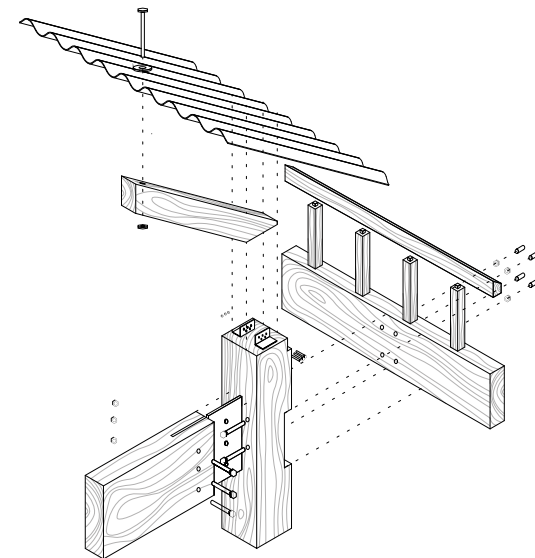
Genom sektionen uppstår en gradient mellan det permanenta och det temporära – från murarnas tyngd till trädgårdens ständiga förnyelse. I kapellet möts materialen även som symbolik för himmel och jord.

Axo ext. & Int
Klostercellen

Modell skala 1:20
Klostergången

Fogdetalj
Klostergången

1. Kapell
2. Café
3. Gästhus
4. Kontor
5. Kök
6. Matsal
7. Samtalsrum
8. Verkstad
9. Rekreatjonsrum
10. Mediarum
11. Tvättstuga
12. Bibliotek
13. Klostergård
14. Klostergång
15. Klostercell

▲ PRIVAT
▲ OFFENTLIG

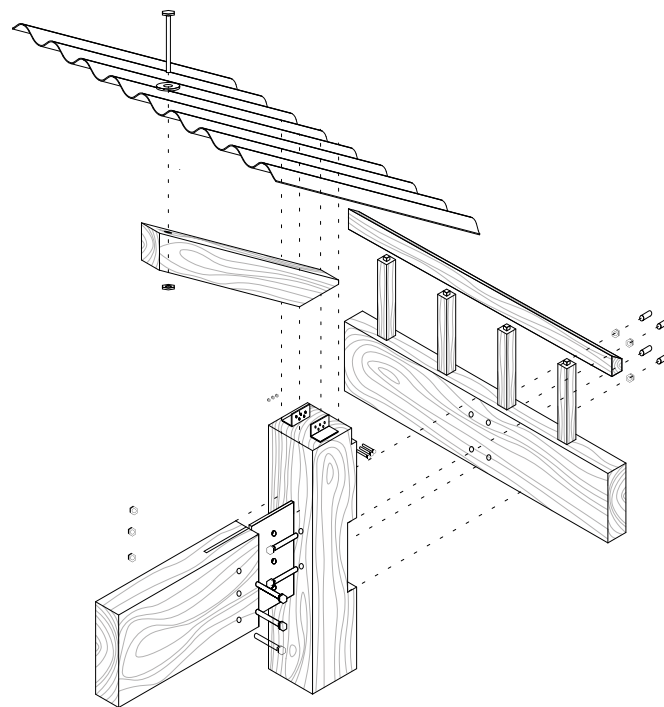
KLOSTERPLAN
SKALA 1:300

0 5 10 15 (m)
Skala 1:300

KAPELLET
VY - INGÅNG

FOGDETALJ
KLOSTERGÅNGEN

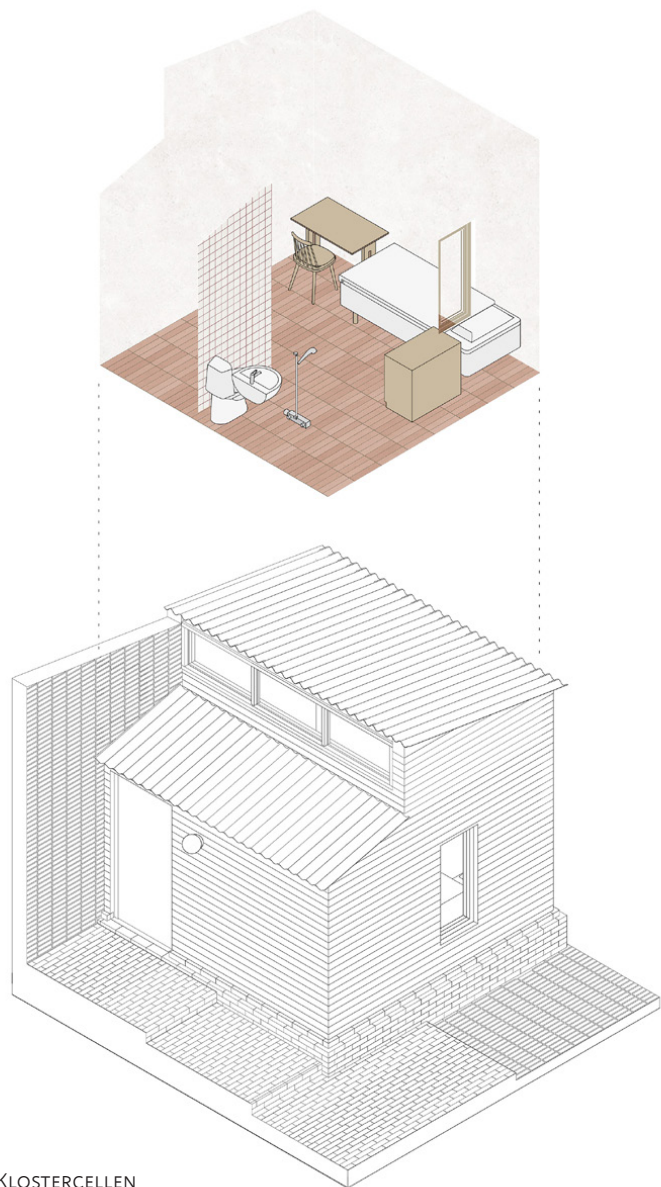
DETALJMODELL
SKALA 1:20

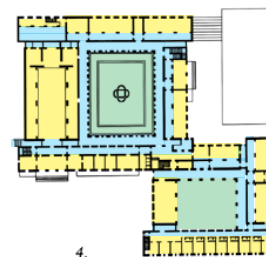
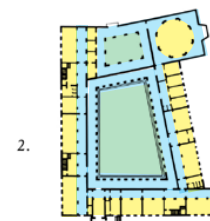
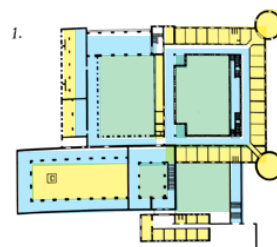
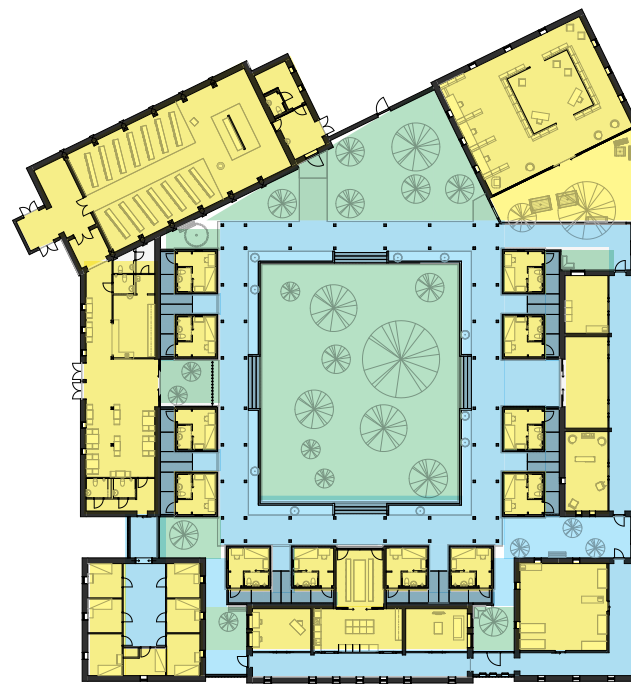
FASADUTSNITT

KLOSTER
VY - KÖK

KLOSTERCELLEN
AXONOMETRI

DOM HANS VAN DER LAANS FYRA
KLOSTERPLANER OCH MINA MARKERINGAR.

MELLANRUM RUM ÖPPEN YTA

EN OPTIMERAD PLANLÖSNING

I de flesta fall är en optimerad planlösning där rum och utrymmen blir utnyttjade så ofta som möjligt och kanske har fler funktioner. Ett kloster organiserar helt annorlunda. Rummen ska ha ett specifikt ändamål – inte flera. Samtliga rum ska separeras, så att man måste befinna sig i ett mellanrum mellan aktiviteter. Ett rum för kontemplation.

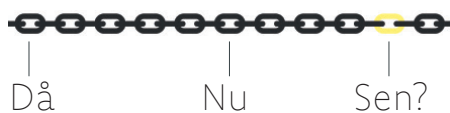
Också – korridor, eller klostergång. För att ta reda på hur kloster kan organiseras hämtade jag stör inspiration från "A house for the mind" av arkitekten Dom Hans van der Laan som ritade fyra kloster och skrev en bok om hur han gick till väga. Något jag markerade ut tidigt i hans planer var hur mellanrum kontra rum tedde sig.

Detta gav mig anledning att säkerställa att jag inte "optimerade" bort mina mellanrum, utan gav dessa det utrymme som krävdes för att inte bara blir ett rum för transport, utan framförallt ett mellanrum för kontemplation.

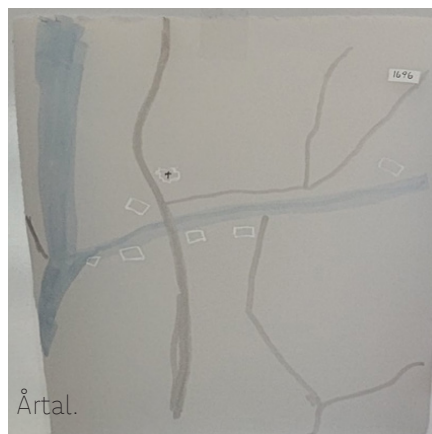
PLATSEN OCH... VARFÖR ETT KLOSTER?

Lager av skisspapper av olika kartlager synliggör mer eller mindre permanenta som temporära lager i staden.

Platser består av lager av tid.
Kartor är en samling ögonblick av ett landskap i ständigt förändring.
Där vissa spår består längre än andra. Hade medeltiden föreställt sig 1700-talets landerier? Hade landerierna föreställt sig industrierna? En plats identitet över tid är flyktig som samtiden själv.

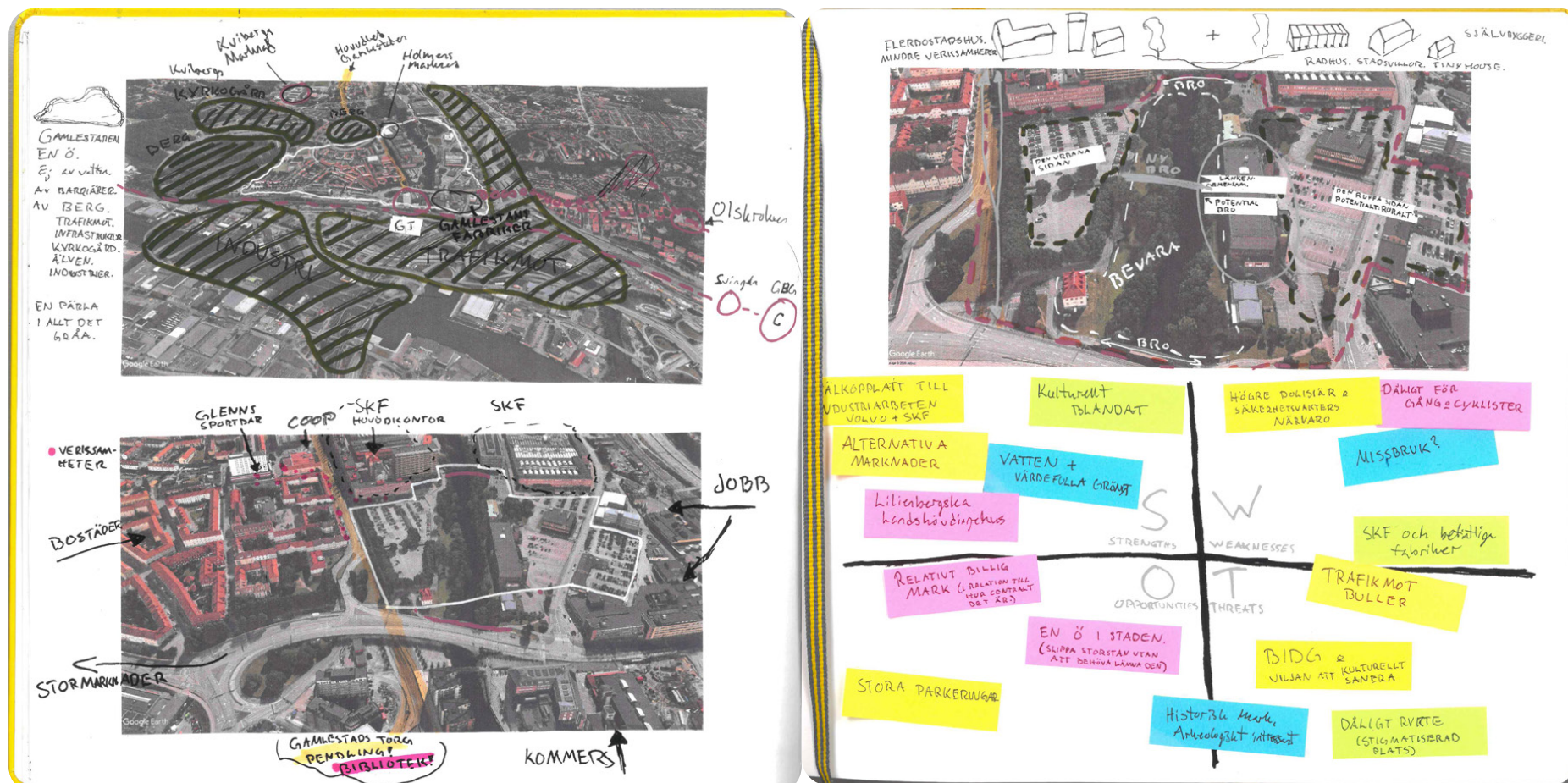

ATT HÖNÖ ÄR EN Ö ÄR TYDLIGT. "Ö" finns i namnet och, ön, är omgärdad av vatten.

Gamlestaden är inte lika tydligt. Namnet säger "staden", men är inte omgärdad av stad. "Gamle" är inte likt Gamla stan i Stockholm heller med lutande hus från medeltiden. Gamlestaden är

dock en historisk plats. Som också har hetat "Nilus" vid etablerandet av staden, som blev ett nav för handel på västkusten, därav det internationella namnet på latin – vår tids engelska. Vilket kan kopplas mot den samtida stadsutvecklingen i Gamlestan där det numera internationellt klingande "East Square"

omvandlar tidigare SKF:s huvudkontor och industriområde. För lokalsamhället var dock Gamlestaden "Nya Lödöse" (senare Nylöse) – innan staden kom att avvecklas, blir en plats för landerier och industrier och "staden" Nylöse blev Gamlestaden.

Utdrag ur skissbok - Platsanalys i olika skalor

GAMLESTADEN ÄR Ö. Men till skillnad från en tydlig ö, som Höno, består inte barriärerna enbart av vatten. Så som Gamlestaden utvecklats så har vi söderifrån, mot Göteborg till, byggt och utökat infrastruktur i form av järnväg och motortrafikleder. Mot Göta älv finns ett industrilandskap där den modige kan ta sig korsa

älven på en liten bro intill järnvägsbron, som tar dig över till det anslutande industriområdet på Hisings Backa/Brunnsbo på andra sidan. I norr kapslar högre berg in Gamlestaden som i en skål, men erbjuder också vacker natur och utsikt för den med pigga ben. Genom Gamlestan, om än lite i periferin, sträcker sig Sävåån (även tidigare

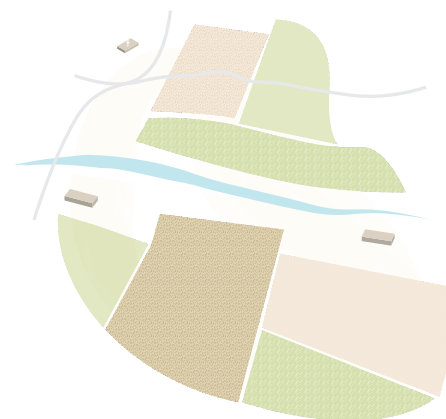
kallad Gamlestadsån). Denna skär av ytterligare ett område i Gamlestaden där industrier tagit plats. Industrierna har under de senaste decennierna flyttat på sig och där fabriker tidigare låg finns nu större parkeringar. Det är denna plats i Gamlestaden jag valde utforska närmare.

NATURLANDSKAP
INNAN MÄNSKLIG PÅVERKAN.

HANDELSLANDSKAP ca 1300–1600
STADSSTRUKTUR UR HANDEL OCH STRATEGI

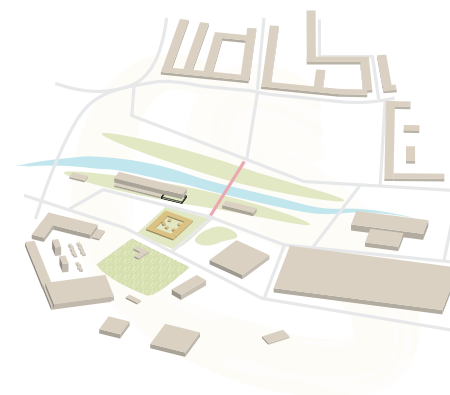
ODLINGSLANDSKAP ca 1300–1800
LANDERIER ORGANISERAT EFTER ODLING

INDUSTRILANDSKAP ca 1800–1950
STADSSTRUKTUR ORGANISERAT EFTER INDUSTRI

POSTINDUSTRILANDSKAP ca 1950–2020
STADSSTRUKTUR EFTER ATT INDUSTRIER LÄMNAR

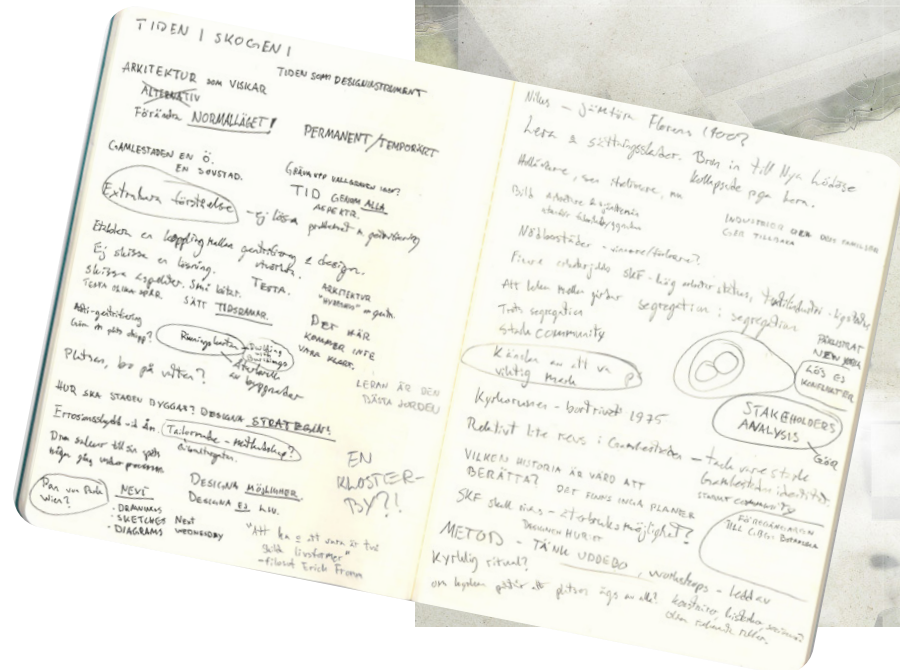

PIONJÄR-STADSLANDSKAP ca 2020–2100
STADSSTRUKTUR FÖR BLANDSTAD I
OMVANDLING AV FÖREGÅENDE LANDSKAP

GAMLESTADEN ÄR ETT LANDSKAP.
Efter kartläggning och analys av Gamlestadens i stort så tog jag ett mer fokuserat grepp på uppdragets utmärkta område. Här sammanfattar jag ungefär de olika landskapstypologier och

ungefär när i tiden dessa existerat på platsen. Därmed påstår jag också att området är i omvandling mot att bli ett bebott område. Min spaning tar stöd mot Göteborgs stads planering av området till kvartersstad och utökning av

Göteborgs innerstad. I mitt designförslag föreslår jag ett alternativt tillvägagångssätt befolka området grävdes med enstaka punktsatser för att skapa användning av området under sin omvandling, likt strategin för Frihamnsområdet.

Första tankar i skissbok samt tidig digital skiss av kloster

GAMLESTADENS KYRKA var länge en byggnad och senare en ruin som genomsyrar samtliga lager fram till 70-talets storskaliga omdaningar. En av de äldsta vägarna är just huvudleden i nord/syd riktning över Sävåån, där rester från tidigare broar fortfarande finns kvar som synliga tidslager i landskapet. Fram tills omdaningarna hade vägen

alltid vejt för kyrkan och sedemera kyrkoruinen. Några decennier senare ska sträckningen över Sävåån göras om igen, från trafikmot till mer av en stadsgata.

Jag utforskar klostret som pionjäraktör för Gamlestadens avskilda syd-sida, som

dels etablerar mer permanenta lager som klosterkapellet, samtidigt som förslaget tar höjd för ändrade funktioner i övriga byggnader vartefter syd-sidans avskilda karaktär får en mer befolkad och bebyggd. Samtidigt som klosterverksamheten bidrar till att skapa en ökad mänsklig närvaro i området.

STADEN GÅR TILL SKOGS

Linn Qvist VT-26
ACE670
perspektiv
på arkitektur
Ritsal 4
Handledare

Teorier och

Akademisk essä
Joshua Levy

Framsida av "Skogen går till skogs"

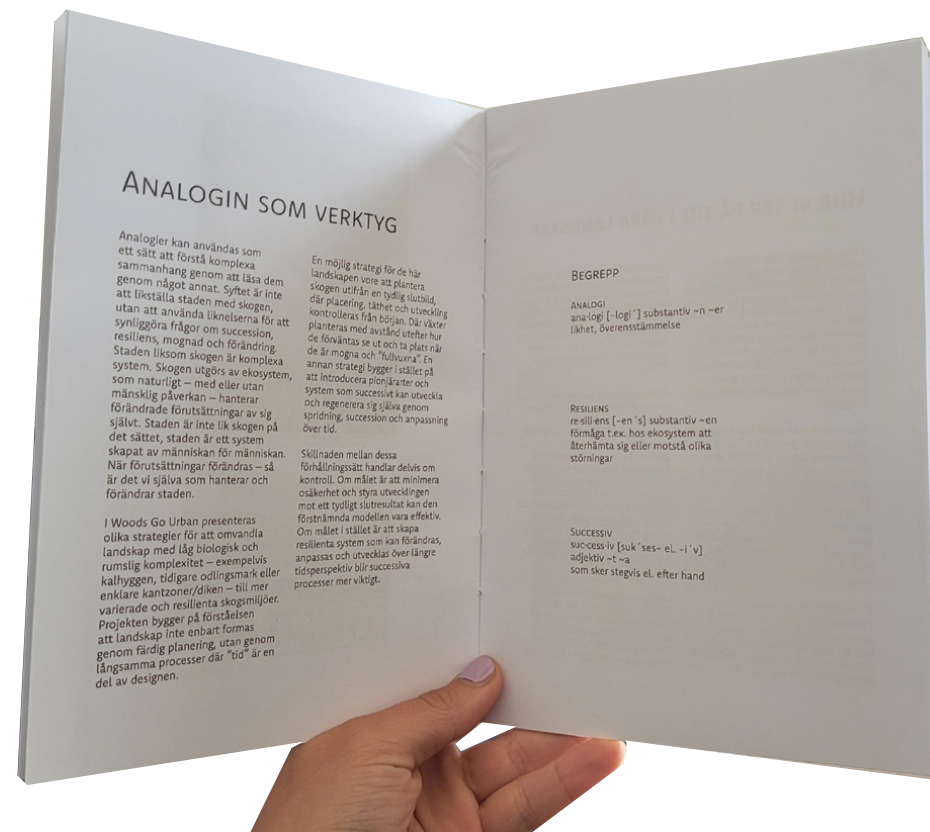

Foto från fysiskt exemplar av "Skogen går till skogs"

TEORI + PRAKTIK

Jämsides kandidatarbetet skrev jag en akademisk essä "Staden går till skogs" där jag genom analogier till hur skogslandskap förstås och omvandlas i boken "Woods go urban". Analogierna landar i jämförelser mellan hur synen på tid präglar stadsutvecklingen. Staden som produceras mot en "färdig" produkt kontra staden som produceras medan den används.

GENOM TIDEN

Tid är en konstant faktor i våra landskap. Hur vi väljer att förhålla oss till tiden sätter spår i staden, precis som i skogen. Varken skogen eller staden blir någonsin färdig. De förändras kontinuerligt genom användning, slitage, tillägg, generationer och nya behov.

Vi lever våra liv ovanpå resterna av det förgångna samtidigt som vi formar förutsättningarna för de som kommer efter oss. Hög kontroll och färdigplanerade stadsdelar kan skapa tydlighet, effektivitet och riktning. Successiva och mer öppna processer kan samtidigt skapa större möjlighet för anpassning, förändring och användning under tiden.

Men kanske finns det något som riskerar att gå förlorat när stadsdelar främst planeras för ett framtida färdigt tillstånd i stället för att successivt befolkas och användas under sin framväxt. Det som växer fram mellan människor över tid - relationer, minnen, vanor och användning - kan färdas över generationer och kan överleva längre än det materiella.

Upphängning av kandidatarbetet från kritikdag